

خیلواکی

استقلال

www.esteqtaal.net

پنجشنبه، ۰۷ اپریل ۲۰۲۲

ملالی موسی نظام

دانشمند عاشق افغانستان و مردم آن، ولی احمد نوری به ابدیت پیوست

بعد وفات تربت ما بر زمین مجوی، در سینه های مردم عارف مزار ماست

در شب و روزی که برادرم محمد داود موسی در وطن با دسیسه مخلوقی مفلوک و از حق و شرافت منکری به شهادت رسید، ولی جان نوری در حالیکه سخت مریض بود، فرزندان وی هریک ثریا نوری و سبرینه موسی در حالیکه پریشان سلامتی پدر بودند، گمان میبردند که شنیدن خبر فوت داود موسی، حیات ولی جان را هم خاتمه میبخشد. بالاخره خبر المناک به وی هم رسید و در حدود پنج بار به این قلم تیلفون نمود و هر بار در حینی که میخواست من اطمینان دهم که جریان آن حادثه اسفبار دروغی بیش نیست، میپرسید که مایان با این غم بزرگ به صبری خواهیم رسید یا نه؟! هر باری که میپرسیدم که وی درین حادثه چگونه سر میکند، میگفت: من بسیار بدبخت شدم و بدبخت هم می مانم! روح هردو یار جانی شاد و یاد عزیز شان گرامی باد!

salamwatanam@gmail.com

ولی جان سخت به داود موسی علاقمند بود و عمری را هم نه تنها در افغانستان عزیز با همکاری بی شایبه سپری نموده بودند، بلکه تا روز رحلت با سوابق خویشاوندی، با کمال همبستگی، همکاری قلمی و دوستی جاودانی با هم ارتباط داشتند. چند ماه قبل که داود موسی نزد دخترش در لندن دوران نقاهت مرض کرونا را سپری مینمود، از شنیدن مریضی ولی جان، برای چند شبی نزد وی به پاریس رفت و گویا یاران دیرینه، دیدار آخرین را بجا آوردند. متأسفانه نواسه های هردو در کمتر از یکماه پدر کلان های مهربان و عزیز خویش را از دست دادند.

اگر جریان را بنویسم که از آوان ازدواج برادرم داود موسی با خواهر زاده ولی جان نوری که مدت طولانی هم صنف من بود، قصه به درازا میکشد، همینقدر عرض میشود که فرزندان هر سه ما که امروز هم وابستگی و دوستی بی شایبه دارند، در افغانستان عزیز صبح ها همه یکجا به مکتب میرفتند و اکثراً همبازی بوده و باهم مهاجر و بزرگ شدند.

در مورد همکاری فرهنگی و مطبوعاتی، قبل از استعمال انترنت ما هردو با جراید معدودی سرو کار داشتیم که بیشترین همان جریده ملی «مردم افغانستان» با مدیریت محترم آقای وحدت و مجله «آئینه افغانستان» با مدیریت مسئول مرحوم هاشمیان منتشره ایالت کلیفورنیا بود. در مورد اخبار «امید» که با تمویل و ذریعه جمعیت ربانی و شورای نظار مسعودی با روش ایجاد تفرقه قومی و لسانی بین اقوام شریف افغانستان و شیوع فعالیت سخیف «افغانستانی بازی» منتشر میگردد، شاید چند مضمون محدود اینجانب و ولی جان نوری به نشر رسیده باشد که به زودی با نوشته و اعلام عقیده و نظر نهایت ملی و آوای جاودانی «استعمال کلمه افغانستانی جرم است» ذریعه ولی جان نوری، صفحه جدیدی از مبارزه و تلاش پیگیر برای اتحاد اقوام بهم برابر وطن، اولاً با همان اخبار تفرقه انداز و مدیر وابسته به کلتور و فرهنگ آخوندی ایران، آغاز گردید.

در زمینه ایجاد خدمات انترنتی، روزی ولی جان نوری به اینجانب تلیفونی احوال داد که دو مهمان از آلمان دارد که انجنیر های کمپیوتر افغان بوده و پروگرام انترنتی به لسان آلمانی برای افغانان مقیم آن مملکت را پخش می نمایند، پرسیدم که کار آنان به چه درد ما و فعالیت مطبوعاتی و مبارزات ملی برای جامعه افغانی در خارج میخورد؟ پاسخ داد که میخواهد بدانم که با هردو انجنیر جوان به نام های قیس کبیر و فرید فهیم عنقریب به تفاهم و همکاری فرهنگی و ایجاد صفحات دری و پشتو در پروگرام انترنتی آنان خواهد رسید.

چندی بعد با نشر اولین صفحه مضامین پشتو و دری در وبسایت «افغان جرمن آنلاین» کار مطبوعاتی من و ولی جان نوری آغاز گردید که اینجانب تجربه اندکی در تایپ دری و پشتو در

کمپیوتر داشتم که بعد تر با خرید پروگرام فارسی ایرانی واژه نگار به تمرین آغاز نمودم. بدین طریق بدون تردید، مرحوم ولی احمد نوری در ایجاد و پیشرفت هردو وبسایت اینترنتی افغانی مقیم خارج که «افغان جرمن آنلاین» و وبسایت بعدی «آریانا افغانستان آنلاین» باشد، ابتکار عمل وسهم عمده و اساسی داشته است.

به دوستان معلوم است که در آموزش تخنیکی و استعمال اصول و طرق دریافت، تنظیم و نشر مضامین و آثار بدست آمده از قلم بدستان افغان، اینجانب راه طولانی ای را با راهنمایی های محترم ولی جان نوری پیموده ام، از تنظیم صفحات تا استعمال بجای کامه، نقطه، فاصله و امثال آن، یعنی استعمال «Punctuations» که عادت و شیوه کار فرهنگی من گردیده است، با دسپلین جدی و اصول مطبوعاتی وی خو گرفته ام. روزی که بالای مضامین من در وبسایت «آریانا افغانستان آنلاین» نوشت که: نوشته، تنظیم و نشر مضمون: ملالی موسی نظام، با شرمنگی پرسیدم که: " این چه است، آیا وبسایت باید نویسندگان را «خود کوزه گر و کوزه خر و کوزه فروش» معرفی نماید، لطفاً در آثار من چنین نکنید." پاسخ داد که باید سایت طرز کار و نحوه فعالیت نویسندگان را معرفی نماید. ولی قبول کرد که چنان القابی را منبعد بر نوشته های من نصب ننماید.

در جهان مطبوعات اینترنتی بیرون کشور، بدون شک شخصیتی را سراغ نمیتوان کرد که به ابداع، تنظیم، ایجاد صحیح نویسی و مراعات اصول و قاعد صرف و نحوی السنه ملی افغانی مخصوصاً دری اصیل افغانستان و مبارزه وسیع برای حذف و رد اصطلاحات و لغات غیر ضروری و بیموجوب فارسی نو بنیاد فرهنگستان ایران، چنین روش و زحمات شباروزی را متقبل گردیده باشد.

از نقطه ارزش های تخنیکی و داشتن سیستم اداره که قسماً از دسترس خوانندگان بدور قرار دارد، وبسایت «آریانا افغانستان آنلاین» به همت دانشمند خبره علم کمپیوتر محترم «فرید فهم» و البته حوصله مندی، سعی و جدیت شبانه روزی شخص ولی جان نوری، دقیقاً عالی و بی جوره است که در آن در جوار تعدادی پروگرام های متفرقه، بهترین نوع آرشیف نویسندگان با تنظیم و امانتداری دقیق نگهداری میشود؛ موجودیت چنین تجمع آثار نویسندگان باعث اعتماد و آرامش خاطر هموطنان گردیده و حاصل زحمات قلم بدستان افغان را به دید و دسترس خوانندگان وسیله میگردد.

ولی جان نوری در پهلوی کار و زحمات شبانه روزی وبسایت هایی که مسئول و بانی آنان بوده است، چندین اثر با ارزش از خود بیادگار گذاشته است که منابع معلوماتی خوبی به شمار میروند. اثر «گلستان اقوام افغانستان» در حقیقت از نهایت درجه علاقمندی و باورمندی وی به وحدت ملت و اقوام شریف و بهم برابر افغان و افغانستان نمایندگی می نماید. هم چنان اثر ارزشمند دیگری که

«گنجینه نام ها در افغانستان» باشد، واقعاً اثریست بینظیر که در غربت، انتخاب صد ها اسم را به السنه دری، پشتو و عربی در دسترس قرار میدهد. کتاب معروف زندگی پر نشیب و فراز «شیون کابلی – سردار رحیم ضیایی» هم تلاشی است برای افشای جریانات حیات پر درد یک افغان عاشق کشورش در غربت.

بدون شک، مبارزه خستگی ناپذیر و طولانی این شخصیت ملی، فرهنگی و متعهد به ارزش های کلتوری و فرهنگ افغانی بر علیه تجاوز سخیف و تحریف لغات و اصطلاحات ارزشمند دری افغانستان، شاهکاریست آموزنده و ماندگار که درین راه، شهید داود موسی هم سالهای زیادی را در تنظیم و جمع آوری هزاران لغات اصیل و اصطلاحات عنعنوی و معمول مردم افغانستان نقش آموزنده و برارنده ای داشته است.

چنین حربه برنده در حفظ یکی از السنه ملی کشور به مقابل آنانی که شرافت خود ها و سجایای اصیل افغانی را به کشور آخوندی فروخته اند، برای نسل های ما باقی خواهد ماند.

آنچه باید در زمینه یک شخصیت نهایت ملی، فرهنگی، مبارز و پیشتاز در ایجاد مؤسسات آموزشی و اطلاعاتی جهانی که تا کهولت و تا دم رحلت، دست از تلاش و مبارزه برنداشت، قطره ایست از دریا که باز هم خواهیم نوشت.

بدینوسیله مراتب تسلیت خویش را باز هم به دوست نهایت عزیز، ژنین جان و ارجمندان ثریا نوری، سبرینه و الیاس موسی و بقیه فامیل، از صمیم قلب تقدیم میداریم.

روح مرحوم ولی جان شاد و یادش در جامعه دوستداران افغانستان عزیز گرامی باد.

مرد نمیرد به مرگ، مرگ ازو کام جست نام پو جاوید گشت، مردنش آسان کجاست

پایان